# Dîn Hakkında Tartışmak

Şeyh Abdusselâm b. Berces -rahimehullâh- şöyle demiştir:Din Hakkında Tartışmanın Yasaklanması
Ehl-i sünnet ve'l-cemâat dîn hakkında tartışmayı ve çekişmeyi yasaklar. Çünkü Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem bundan sakındırmıştır.
Sahîhayn'de Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem'in: 'Kur'ân'ı, kalpleriniz onun üzerinde birleştiği sürece okuyun. Eğer (onun manaları hakkında) ihtilâfa düşerseniz, hemen (okumayı bırakıp) kalkın (ve dağılın.)' dediği rivâyet edilmiştir.
Müsned'de ve İbn-i Mâce'nin Süneni'nde geçen ve aslı Müslim'in Sahîhi'nde olan bir rivâyette Abdullah b. Amr şöyle demiştir: "Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem (sahâbîler) kader hakkında tartışırken çıkıp geldi. Yüzü öfkeden nar taneleri gibi kıpkırmızı olmuş bir halde dedi ki: 'Siz bununla mı emrolundunuz' (Râvî diyor ki:) Ya da (şöyle buyurdu:) "Siz bunun için mi yaratıldınız? Kur'ân'ın bir kısmını bir kısmıyla çarpıştırıyorsunuz. Sizden önceki ümmetler, bu sebeble helâk olmuşlardı."
Hatta (din hakkında) cedel etmenin, ümmet hakkında Allah'ın cezâlarından bir cezâ olduğunda dâir haber gelmiştir. Tirmizî ve İbn-i Mâce'nin Sünenleri'ndeki Umâme hadîsinde Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle demiştir: 'Bir kavim üzerlerinde oldukları hidâyetten, yalnızca kendilerine verilmiş olan cedel sebebiyle sapmışlardır.' Sonra (şu âyeti) okudu: 'Sana bu misâli, yalnızca (seninle) cedel etmek için verdiler.' [Zuhruf, 58]
İmâm Ahmed rahimehullâh şöyle demiştir: "Bizim yanımızda sünnetin asılları, Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem'in ashâbının yoluna tutunmak ve onlara tâbî olmak, bid'atleri terk etmek -çünkü bütün bid'atler sapıklıktır-, hevâ ehliyle çekişmeyi ve onlarla oturmayı terk etmek ve dîn husûsunda tartışmayı, cedeli ve çekişmeyi terk etmektir."
Bütün bu söylenenler, bâtıl üzere cedel etmek veya hak açığa çıktıktan sonra onun hakkında cedel etmek veya hakkında tartışılan konuyu bilmeden tartışmak veya Kur'ân'dan müteşâbih olanlar üzerine tartışmak veya sâlih olmayan bir niyet ile tartışmak hakkında geçerlidir.
Ancak eğer cedel sâlih niyetli ve edebe riâyet eden bir âlim tarafından hakkı ortaya çıkarmak ve açıklamak kastıyla yapılırsa, işte bu övülen bir cedel olur. Allah teâlâ şöyle buyurdu: 'Rabbin'in yoluna hikmet ve güzel öğütle çağır ve onlara karşı en güzel olanla tartış.' [Nahl 125]
Allah teâlâ dedi ki: 'Ehl-i Kitap'a karşı yalnızca en güzel olanla tartışın.' [Ankebut 46]
Allah teâlâ dedi ki: 'Dediler ki: 'Ey Nûh bizimle tartışıp durdun ve tartışmayı çok uzattın! Eğer doğru sözlülerden isen bizi tehdît ettiğin azâbı getir." [Hud 32]
Allah teâlâ İbrâhîm aleyhi's-salâtu ve's-selâm'ın kendi kavmiyle ve Mûsâ aleyhi's-salâtu ve's-selâm'ın Firavun'la olan tartışmalarından haber vermiştir. Yine Sünnet'te, Âdem ve Mûsâ aleyhime's-salâtu ve's-selâm'ın tartışmasının zikri geçmiştir. Sâlih seleften de pek çok münâzara nakledilmiştir. Bunların hepsi de, içerisinde ilmin, niyetin, mütâbaatın ve münâzara âdâbının bir araya geldiği övülen cedel türündendir.
el-Mu'tekadu's-Sahîh, 95-97